

N A Š D O M

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **eno krono** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Pazimo!

Žalostni časi so napočili za katoličane na Francoskem. Iznali so jim menihe, zaprli samostane, prepovedali verske šole in sedaj še udirajo v cerkve ter zaznamujejo cerkve in vse, kar je v cerkvi, za svojo lastnino. Kako je prišlo na Francoskem tako daleč?

Sovražniki vere na Francoskem so po časopisju in po drugih uplivih poskrbeli najprej, da se duhovniki niso nič več brigali za politiko in da so se javnemu življenju popolnoma odpovedali. Vsled tega tudi posvetni politični moške niso našli pri duhovnikih nobene podpore. Brezbožniki pa so načrtoma nadaljevali svoje delo. Naredila se je postava, da se sme sv. zakon razdrušiti, in postava, s katero se je vrgel krščanski nauk iz cerkve. V družini in v šoli se vzgaja mladina. Odkar so se zrahljale svete vezi zakona in se razkristjanila šola, je vedno več mladine prišlo polagoma v tabor verskih sovražnikov. Katoličani so si ustanavljali verske šole, na katerih so poučevali redovniki in redovnice. Toda tudi tega niso brezverci dopuščali, zaprli so verske šole ter izgnali redovnike in redovnice iz samostanov. Sedaj so še katoličanom na Fran-

coskem ostale samo cerkve in duhovniki. Toda, kakor čitamo zadnje mesece, tudi teh sovražniki ne puste pri miru. Polastujejo se cerkev in duhovnikom odrekajo sploh vsako plačo. Katoličani se borijo sicer za svoje cerkve, podpirajo prostovoljne svoje duhovnike, toda brezbožna vlada je močnejša.

Ker se je sovražnikom tako dobro obnesel verski boj na Francoskem, zato hočejo povsodi posnemati Francoze. Tudi na Avstrijskem! Ali že ne delajo dolgo po nemčurskih, liberalnih in socialdemokratskih časopisih na to, da bi se duhovnik ne smel pokazati drugod nego v cerkvi in župnišču? In zadnji čas so zagnali hrup po celi državi, da se tudi pri nas sme ločiti sv. zakon in da se odstrani krščanski nauk iz šole. Ali ni to vse do pičice po francoskem receptu? Preprečiti hočejo versko vzgojo, da si pridobijo brezbožen naraščaj med mladino!

Katoliški moške in mladeniči! Verski boj se nam obeta tudi na Avstrijskem. Iztrgati nam hočejo vero iz srca, zapreti cerkve, izgnati delivce sv. zakramentov, da lahko v kalnem ribarju — da lahko izsesavajo vse nižje stanove, ki si morajo z žulji služiti vsakdanji kruh. Treba nam je toraj biti pozornim! Posebno ob volitvah v deželne

in državne zbere volimo le moške, ki nam bodo s častno besedo obljubili, varovati tudi v zakonodaji katoliško stališče!

Mladinska organizacija.

Dekliška zveza pri Sv. Benediktu v Slov. gor. je v pretečenem letu prav živahno delovala za probujo in izobrazbo naših deklet. Štela je 55 članic, podučnih shodov je priredila 9. Govori so bili sledeči: trije o snažnosti, potrpežljivosti, pohlevnosti in krotkosti vrle gospodinje. 4. Tri čednosti, potrebne vsaki Slovenki, govorila A. Letnik. 5. Slovenska deklica in majnik, govoril duh. voditelj. 6. Kako se je vršil občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Juriju ob juž. žel., pojasnil obenem z delovanjem družbe duhovni voditelj. 7. in 8. Am. Letnik je opisala svoje potovanje v Celje. 9. Kaj sem izkusila v službah na Nemškem, govorila Antonija Valentan, ki je zajedno odločno odsvetovala našim dekletom nemške službe zavoljo velikih nevarnosti v verskem in narodnem oziru. Pri teh shodih se je tudi več pesmic deklamovalo in razpravljalo o vseh važnejših pojavih na Slovenskem. Zveza je po zimi priredila zimsko veselico s predstavo iger

Potresi.

Predaval prof. dr. Leopold Poljanec.

(Dalje.)

Ko se je gubala slovenska zemlja, razpadla je tudi v plošča ali grude, ki so pa bevedla zelo velike. V precejšnjem neredu ležijo druga ob drugi, druga na drugi. Zemlja se bladi in krči dalje; kaki grudi zmanjka tal ali podlage kakor stropu v kraški jami ter zdrkne v globočino. Ob enem se sproži potres, ki mu praviš grudovni ali tektonski potres. Grudovni potresi so tem silnejši, čem večje grude se premaknejo, čem dalje zdrknejo v globočino. Nagnjene grude se pogreznejo navadno le na eni strani; pri tem se zmečkajo in zmekinijo najbolj tam, kjer se stikajo s sosedno grudo. Zato so grudovni potresi najnevarnejši tam, kjer je razpočena zemlja med dvema grudama. Teh razpok kajpada ne vidiš na površju, našli so jih pa v globokih rudnikih. Potresi se ponavljajo na zemeljskih razpokah, zategadelj praviš tem razpokam naravnost potresnice. Vsoj Dravski dolini in Mariboru je nevarna potresnica, ki se razteza po Ziljski in Rožni dolini po vsem Koroškem ter sega med Pohorjem in Kozjakom do nas. Na tej, takozvani ziljski potresnici se je sprožil dne 25. febr. leta 1348 jeden najsilovitejših potresov srednjega veka. Najhujše je zadelo mesto

Beljak. Hiše so se porušile, v razvalinah je nastal ogenj, ki je vpepelil vse, le dve kapelici in nekaj lesenih koč je ostalo. Takrat se je odkrnil južni kos Dobrača, visoke gore nad Beljakom; korovje je zasulo nekaj sel in zajezilo reko Ziljo, da še danes močvari pobrežje. Na Koroškem je ubilo okoli 5000 ljudi. Takrat je razdejalo tudi Maribor.

Od Koroškega se razteza proti nam še druga potresnica od Beljaka ob Vrbskem jezeru mimo Celovca in Velikoveca in se zgubi pri Sv. Pavlu v Labudski dolini. Ta celovška potresnica se je zagugala dne 4. dec. 1690 ter poškovala Beljak in Celovec, sploh vso Koroško, potres so pa čutili tudi močno po Štajerskem. Jedna najbližjih in zato nevarnih potresnic je brvaška potresnica, ki sega od Metlike mimo Samobora in se zgubi v gorovju Steine pri Zagrebu. Na tej potresnici se je sprožil grozoviti sunek, ki je razdjal 9. nov. 1880 mesto Zagreb in okolico. Potres je segal k nam sem na Štajersko; osemletni deček sem bil takrat, toda prav dobro se še spominjam, da se je nam vstavila stenska ura. Tudi zadnja dva potresa v decembru in januarju sta imela glavno potresišče v Zagrebu in okolici; januarja se je zrugalo pri nas lahno, tam spodaj se je zrušilo nekaj dimnikov in opeka je padala s streh.

Mnogo je trpela na potresih že od nekdanj Ljubljana in njena okolica, to je Ljubljansko in Kranjsko polje. Tu se namreč križa kar vrsta potresnic. Ena pride od Trbiža in gre ob Savi do Ljubljane in odtod do Topljic na Dolenjskem, druga pride iz Goriškega in sega mimo Kamnika, Celja do Varaždina, tretja od Škofje Loke do Zagorja, četrta pride od Trsta v Ljubljano. Na vseh teh potresnicah se je sprožil potres na velikonočno nedeljo leta 1895, ki je porušil Ljubljano, da je skoro ni bilo mogoče spoznati. Poškodoval je pa tudi Južno Štajersko, posebno Celje in njegovo okolico. Sličan potres je porušil leta 1511 po slovenskih deželah 26 mest in tudi Ljubljano. Bil je menda najstrašnejši, kar so jih pretrpeli Slovenci v tem tisočletju.

Najhujša potresa lauskega leta sta bila albanski in kalabrijski potres. Albanski potres je zrušil mesto Skader, ki leži ob jezeru istega imena. Ravno pred kratkim ste brali, da je podaril naš presviti cesar nesrečnim Albancem 60.000 K.

Kalabrija je pokrajina v Južni Italiji; znana je po svojih narančah, smokvah, slivah in po močnem vinu. Vedno jo pa razdirajo potresi, da prebivalci skoro ne najdejo mira. Najhujši potres je bil tam leta 1783, ko je poginilo okoli 20.000 ljudi, drugič se je streslo leta 1894, torej

„Trojna pot v življenje“ in „Proti domu“. Podučni govor je takrat imela Marija Landergot, Mat. Tomažič in Am. Letnik pa sta deklamovali. Posebno skrb je zveza posvetila delu pri ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda in je bila posebno znamenita Ciril-Metodova slavnost 23. jul. lanskega leta, pri kateri so zvezina dekleta izborna predstavljala igro „Na Srcu Marijinem“ pa tudi oskrbela še druge vire dohodkov, tako da je ostalo čistega družbi 140 K. Za 1. 1905 so dekleta naše zveze in sosednih dekliških zvez nabrala za družbo 300 K, kar dovolj priča o požrtvovalnosti zvezinih deklet. Vse priprave za prelepi Marijin dekliški shod pri Sv. Treh kraljih so imele v rokah dekleta naše zveze, na shodu samem pa so nastopile z govori Mar. Šenekar, Mar. Landergot, Antonija Tomažič in Am. Letnik, 5 deklet naše zveze pa je deklamovalo na tem shodu. To je delo naše dekliške zveze v starem letu, v novem letu se tudi že krepko gibljemo, o čemur pa več prihodajjč.

Dekliška zveza v Jarenini. Kratko poročilo o delovanju dekliške zveze v Jarenini v letu 1905: Radi neugodnih razmer priredila je zveza komaj tri poučne shode z govori in deklamacijami. Govorilo se je o poglavitnih lastnostih vrle Slovenke, o trpljenju ženskega spola v krajih, kjer še ni bilo Kristusovega nauka. Deklamacije so bile pobožne in narodne. Dekleta so izpolnile zvezino dolžnost. Nekaj se jih je izneverilo naši zvezi. Voditeljstvo za tekoče leto je sledeče: Marica Drozg, predsednica; Rozika Donko, namestnica; Minka Rojs, tajnica; Ivana Šrok, blagajničarka. Dal Bog, da bi v letošnjem letu mogle več storiti za vero in našo domovino.

Mladeniška zveza v Gornji Radgoni je priredila v letu 1905 7 poučnih shodov, pri katerih je bilo slišati 7 govorov in sicer: „Značaj slovenskih mladeničev je sad njihove štedljivosti in marljivosti“ je govoril pri 5 shodih g. duh. vod. Ivan Vogrin. Pri dveh shodih je govoril Jakob Kovačič „O zgodovini štajerskih Slovencev“, pri enem o „Naših narodnih grehih“ Peter

Potočnik. Branje je bilo: „Kaj nam je storiti s polomljenim sadnim drevjem“ in „Črtice iz zgodovine koroških Slovencev“. Deklamacije so bile: „Kmetški hiši“, „Prebiral sem pratko“, „Domovini in mladini“. Mladeniči zveze so priredili dve igri „Dr. Vsezal in njegov sluga Stipko Tiček“ in „Vaški skopuh“. Krasnega mladeniška Marijinega shoda se je udeležilo 55 mladeničev z gosp. duh. voditeljem in z dvema ogrskima mladeničema. V imenu naše zveze je govoril in pozdravil navzoče Peter Potočnik. Marihorskega zborovanja se je od naše zveze udeležilo 12 mladeničev. Dne 4. svečana je imela zveza svoj občni zbor: Blagajničar poroča, da je nabral 20 kron udnine. Tajnik poroča po zapisniku, kako je zveza delovala skozi celo leto, se zahvali g. duh. voditelju za trud, ki ga je imel v preteklem letu z zvezo, ter ga prosi, naj podpira še v prihodnje. Knjižničar poroča, da se je v preteklem letu prebralo 150 knjig ter želi, da bi bili v prihodnje mladeniči marljivejši v branju. Volitev novega odbora za l. 1906 je sledeče izpadla: Vek. Manko, voditelj; Peter Potočnik, namestnik; Vekoslav Zemljčič, tajnik; Peter Türkl, blagajničar; Franjo Mulec, knjižničar. Zelim, da bi novi odbor skrbel, da bi se vedno vsak mesec prirejali shodi, da bi pristopilo več mladeničev k zvezi, da zanaprej še bolj delujemo po geslu: Vse za vero, dom in cesarja.

Gornja Radgona. V 2. števil. „Našega Doma“ ste nas, g. urednik, opozorili, naj se vadi mladina v računovodstvu. Obenem ste izrazili željo, naj bi objavili, če že kdo začne nasvet spolnjevati. Tem potom vam dam tudi jaz na znanje, da delam isto, kar je nek dopisnik v zadnji številki, stran 3, pod naslovom „Planina“ sporočil. Pa bodi vam povedano, dragi g. urednik, da jaz nikar še le zdaj začnjam, ampak tako ravnam že več let. Prej ko še ni bilo Koledarčka, sem pa zapisaval svoje dohodke in stroške v navadno zato prirejeno knjigo, a lani pa sem začel zapisavati v Koledarček. Da pa bode drugim v korist in zgled lepega vodstva, ter da bodo raje posnemali

v svojo korist, vam hočem tudi podati natančen račun, katerega sem napravil v lanskem prvem Koledarčku in sicer: Dohodkov sem imel 72 kron 93 vin., stroškov pa 38 kron 74 vin. Tedaj je čistega dobička 34 kron 19 vin. ali 17 gl. 95 kr. Tudi vodim račune in zapisujem dohodke kakor izdatke svojih starišev. Naj bi delali vsi tako ter zapisali za „Naš Dom“ in videlo bi se, da smo Slovenci olikan in organiziran narod, ne pa kakor nas imenujejo Nemci. Vas pozdravlja, g. urednik, mladenič K.

Vogliče pri Gozdanjah. Cenjeni gospod urednik, tudi jaz zatirani koroški mladenič sem zapisoval preteklo leto vse svoje stroške in dohodke in na koncu leta zračunil za vsak predmet posebej. Spoznal sem, česa se je bolj ogibati. Letos zapisujem še natančneje. Zapisovati moram tudi gospodarske stvari namesto očeta, kar je spodbudilo druge. Bog dal, da bi vsi tako storili, nikogar ne bo grivalo. Imejte račune v redu. Kdor bo pričel, ne bo odnehal. Pozdravljeni vsi mladeniči in bralci vrlega „Našega Doma“, ki nas je pridobil za prevažno organizacijo.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Na svečnico je imela Marijina družba za dekleta ustanovljajalni shod „Dekliške zveze“ v bralni sobi delavskega podpornega društva. V voditeljstvo so bile izvoljene naslednje družbenice: Neža Sadek, voditeljica; Ivana Rožič, namestnica; Marija Okrožnik, tajnica; Monika Potnik, namestnica; Barbara Stribl, knjižničarka; Tereza Slodej, namestnica; Marjeta Hren, blagajničarka; Kunigunda Vidmar, namestnica. Ivana Rožič je deklamovala pesem: „Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji!“ katero je prinesla prva številka „Bogoljubna“ 1906. Častiti g. župnik kot predsednik so potem govor imeli o namenu društva, razlagali koristi dobrih knjig in časnikov. Stem je društvo storilo važen korak k izobrazbi naše mladine. Dekliška zveza ima vsako 4. nedeljo po večericah poučni shod s predavanjem. Vsa dobro misleča in poštena dekleta pristopajte k društveni zvezi!

eno leto pred ljubljanskim potresom. Zemlja je valovala tako močno, da so drevesni vrhovi udarjali po zemlji sedaj na tej, sedaj na drugi strani. Gozdovi so se gibali kakor žitno polje ob hudem vetru. Lausko leto ni bilo nič bolje. Izmed 413 kalabrijskih občin je porušil potres 35 popolnoma, 212 je poškodoval. Ubilo je 589 ljudi, ranilo 2021. Ljudje so spali na prosti zemlji kakor svoj čas Ljubljančani in trpeli strašen glad, ker se niso upali iti po živež v napol razpale koče, ali pa niso mogli do njega, ker so ga pokrivala razvaline. Ko je prišel laški kralj v nesrečno pokrajino, so mu donele od vseh strani pretresljive prošnje na uho: „Kruha, kruha!“

Revežem so poslali na pomoč vojakov pionirjev, da odkopljejo razvaline in pokopljejo mrtvece. K častniku je prišla mlada Italijanka ter ga prosila na kolenih, naj prekoplje podrtnine njene hišice, kjer je zasuta hčerka. „Gotovo je že mrtva, moja srčica“, je rekla, „a kupila sem ji pred par dnevi zlate uhane in te bi imela rada za spomin.“ Častnik se je usmilil revice in ukazal kopati. Kar naenkrat zakliče vojak: „Tukaj je deklica, tukaj; kliče, mati, mati, čujete?“ Po štirih dneh je bila še živa, z največjo pazljivostjo so jo odkopali, čez pol

ure je bila v materinem naročju, ki je skoro zblaznela veselja. Ko so vprašali dete, če mu je bilo kaj dolgčas, je odgovorilo: „Saj nisem bila nikdar sama! Mati je hodila k meni in mi nosila slaščice, moj bratec me je prišel pogledat in mačkica... tudi!“ Revica! Gladu je omedlela in zaspala, v snu se ji je sanjalo o dragih svojcih, o materi in slaščicah, o bratcu, o mačkici.

Na drugem mestu so odkopali mrtvega očeta in mrtvo mater, med njima pa našli živega otroka. Odaesli so ga k drugim sirotam, ki so jih imeli v posebnem šotoru. Tu se je začel otrok takoj igrati s svojimi vrstniki. Srečna mladost! Njej sije samo sreča, ne pozna in ne ume še nezgod, ki tako bridko zadenejo druge zemljane.

Še ena misel pride marsikomu v glavo h koncu. Ljudje so napredovali danes že tako v vedi in v tehniki. Potresomere imajo, ki naznanjajo in sami napišejo potrese, ki so se sprožili v razdalji 1000—2000 km. Ali ni priprav, ki bi ti naznanjali bodoče potrese? Da se potres prerokovati? Človek bi rešil vsaj življenje, četudi bi mu porušile sovražne sile hišo. Najboljši glas je šel svoj čas po deželi o Falbu (mož je že umrl). Po njegovih mislih pritezata mesec in solnce zemljo k sebi, v tem pritezanju

se včasih podpirata, včasih ovirata. Kadar delujeta solnce in mesec z združenimi močmi na zemljo, tedaj nastanejo zanj „kritični dnevi“. Na take kritične dni je prerokoval Falb nevihte, viharje, povodnji, potreme in druge nesreče, ki tlačijo oboge zemljane. Nikdar pa ni povedal, kje bo prišla nesreča, a zemlja je tako zelo velika. Včasih se mu je posrečilo, saj solnce ne zaide, da bi ne videlo kje na svetu kake ne-gode ali nesreče. Še večkrat so ga pustili kritični dnevi na cedilu, tako tudi pri ljubljanskem potresu. Učenjaki dandanes res lahko izračunajo mnogo, čemur se moraš naravnost čuditi; na minuto natančno mrkneta na primer solace in luna, kakor stoji v koledarju. Prav dobro vedo, kje je stal mesec na nebu pred tisoč leti, kje bo stal po 1000 letih. Ne morejo pa povedati z gotovostjo, kakšno vreme bo čez 24 ur. Vsa prerokovanja vremena, potresov itd., ki jih bereš včasih v knjigah, niso vredna piškovega oreha. Bodočnosti teme naše oči in misli ne morejo predreti.

Še vedno veljajo slovenskega pesnika Prešerna besede:

„Odprta noč in dan so groba vrata,
Al' dneva ne pove nobena pratka!“

Št. Ilj pod Turjakom. Tukaj v našem št. Ilju je že precej lepo število deklet v Marijini družbi. Le Bog daj kmalu še več. Kaj pa fanti? Ali vas nič ni? Vstanite! Tudi vi vzdignite ponosno svoje glave! Marijina družba naj bo vaše veselje. Pa bode kateri mislil, zdaj je pustni čas, da se posebno mladina rada veseli, če bom pa v Marijini družbi, potem pa ne smem biti v veseli družini. O, saj nam ravno sedaj naše pevsko društvo prireja tako vesele igre iz domačega življenja in nam ponuja lepo ubrano petje, da more človeka res veseliti. Res je, da vas bodo nekteri zasmehovali, toda nič se ne vstrašite, vsaka dobra reč ima svoje sovražnike. Naprej, na plan!

Velika Nedelja. Dragi čitatelji, z velikim veseljem vam poročamo, da se je tudi pri nas začelo živahno delo za prepotrebno narodno in stanovsko izobrazbo. Dolgo smo že z nekako zavistjo čitali po „Našem Domu“, kako se na vseh koncih krepko magilje mladina, — zdaj pa imamo, hvala Bogu, tudi mi velikomedijski fantje svojo mladeniško zvezo. Dekleta so nas sicer nekoliko prehitela, ter so se že več časa skrbno vadile v lepem petju in igrah, — a zdaj smo se zganili tudi mi, tudi mi „imamo korajžo“ in hočemo vse zamujeno popraviti ter vrlo pridno porabiti ponujemo nam priložnost, da se izobrazimo ter si pridobimo dandanes toliko potrebne vede v vseh gospodarskih in političnih vprašanjih. Mladeniško zvezo imamo, ali slišite, dragi tovariši po Slovenskih gorcih? Prvi smo sicer v celem ormoškem okraju, a upamo, da ne bomo edini! Ko je naše bralno društvo imelo dne 21. januarja svoj občni zbor, ki pa je bil tako sijajen in vesel, kakor že dolgo, dolgo ne, tedaj smo tudi mi mladeniči pristopili v zelo častnem številu, in za nekaj dni so nas zbrali naš duhovni voditelj ter so nam s tolikim pričanjem polagali na srce naše narodne in gospodarske potrebe in pomanjkljivosti, da smo vsi sklenili storiti, kar le mogoče, da si pridobimo po samoizobrazbi to, česar nam treba kakor ribi vode, a nam drugi ne morejo ali nočejo dati. Okoli 25 fantov nas je, ki se zbiramo vsak četrtek v bralni sobi, kjer imajo znanstvena predavanja naši vrli voditelji, mi pa se vadimo v deklamacijah in kratkih govorčkih ter tako gremo v resnici čvrsto neustrašeno naprej tudi mi, mi mladi. — Ud „Mlad. zveze“.

Zakaj smo nasprotniki Nemcev?

(Furman.)

Dalje.

Vladanje cesarice Marije Terezije in Jožefa II. pomeni novo dobo za slovenskega kmeta. Ta dva sta vsaj to pripoznala, da je kmet tudi človek in sta odpravila robstvo, to je tisto pravico, po kateri je imel graščak nad svojim tlačanom tako oblast, kakor dandanes kmet nad svojo živino; pravzaprav pa je imel graščak takrat še večjo oblast, kajti kmet dandanes ne sme svoje živine brez potrebe mučiti.

Nikakor pa nočem trditi, da je dobil slovenski kmet takrat vse svoje pravice, kajti ostala je še robota in desetina. Da pa cesar Jožef ni odpravil robstva morda iz kake posebne ljubezni do Slovencev, ampak da je hotel slovenski jezik celo popolnoma zatreti, pokazala so njegova poznejša dejanja.

Važna je ta doba, ker se z njo začinja telesna prostost slovenskega naroda, važna pa je tudi, ker se z njo začinja boj proti duševni prostosti njegovi. Ta boj proti duševnemu razvoju in narodnim pravicam slovenskega naroda začel je ravno cesar Jožef in ta boj se bije še dandanes. Kmet je bil takrat vesel, da je bil rešen sužnosti in se ni brigal za svoje višje narodne pravice in veljavo svojega jezika in tako je bilo delo našim nasprotnikom olajšano. Nemci so se ravnali po gestu: Če hoče Slovenec priti do blagostanja in si pridobiti duševne izobrazbe, naj postane odpadnik, nemčur, ako pa tega noče, naj ostane siromak in nevednež. Da bi to dosegli, polastili so se takoj najvažnejšega pripomočka, to je šol. Ustanavljali so šole, pa z nemškimi učnim jezikom in z nemškimi učnimi knjigami. To pa je ravno tako pametno, kakor če bi kje na Nemškem ustanovili šole s slovenskim učnim jezikom in bi se v njih nikdar ne slišala nemška beseda. Nemci bi se lepo zahvalili za take šole.

In vendar se najdejo še dandanes med Slovenci ljudje, ki zagovarjajo take šole in pošiljajo svoje otroke v nje, da bi se tam nemški naučili. Taki ljudje pa ne pomislijo, da se uči vsak pameten človek tujega jezika le ra podlagi svojega lastnega materinega jezika. Tako se poučuje tudi latinščina in grščina po gimnazijah in tako se sploh vsakdo uči, ki hoče kak jezik pravilno znati. Pisec teh vrstic ni obiskoval do 5. gimnazijskega razreda nobene nemške šole in se je učil le na podlagi slovenskega jezika, pa si vendar upa trditi, da je znal vkljub temu že takrat nemški pisati in govoriti. Zgodi se pa tudi včasih, da ima kdo slaboumne otroke, ki bi se itak nikjer ne naučili ne nemščine ne česa drugega, pa se izgovarja in pripisuje krivdo slovenski šoli.

(Dalje prih.)

Spomini z romanja v Rim.

Piše kmet iz mariborske okolice.

(Dalje.)

Po teh črnorazpokanih podrtinah vodijo varni poti 48 m visoko. Ko sem po tem zidovju hodil in mislil na grozovitosti, katere so se ravno tukaj godile, sem celo vrtoglav postal in s težavo smo prišli v notranji prostor. Tukaj je zemlja globoko s krvjo sv. mučencev napojena. Po zidovju letajo črni krokerji, kakor duhovi trinogov, ki so dali toliko nedolžnih umoriti. Sredi koliseja stoji križ, v katerem znamenju je zmaga. Leta 1756 cenili so samo vrednost železa v koloseju na okoli 17 milijonov kron. Koliko milijonov je pa bil vreden nekdanji kinč, stebri, okraški sedeži — vse iz marmorja, se ne more več določiti.

To je bila največja stavba na svetu. Sedaj stoji samo le polovico od nje kot razvalina, znamenje posvetne minljivosti. Podzemeljski vhod cesarjev v galerijo še niso našli. Papeži so mnogo žrtvovali, da se ogromno zidovje ni razpadlo. Laška vlada si ga je pa sedaj osvojila in pobira vstopnino. Do leta 1870 je bilo 14 postaj križevoga pota, da se je vernikom dala prilika, premišljevati trpljenje Jezusovo in mučnikov, kateri so se tukaj dali za njega umoriti; vlada je pa križev pot odstranila. Drugi večer sem želel videti pri mesečni svetlobi od daleč kolisej, kar se baje zelo otožno vidi. Pa zaradi mlaja (6. marca) in

oblačne noči nismo nič videli. Sli smo k našemu zborovanju v dvorano avstrijskega konzula, kjer se nam je povedalo, da bodo sv. oče avstrijske in druge romarje 8. marca v avdijenci sprejeli — oziroma se nam zopet pokazali. Navdušenost in veselje je nastalo med nami veliko, ker vsak poprejšni večer se nam je reklo, sv. očetu je postalo slabo. V konzulovi dvorani imelo je okoli tisoč ljudi prostora in občevali smo ubogi z bogatimi, priprosto, po domače. Visoka dunajska gospoda, aristokracija in č. duhovščina je bila zelo vpljudna.

Ko smo se zvečer vračali, nastane truš, gorelo je na drugem koncu mesta in z veliko naglostjo so se peljala gasilna društva z brizgalnami gasit.

Mesto Rim leži v pusti, z malimi hribi prevlečeni ravnini. Prebivalcev je okoli 510.000. Da si velikost mesta moreš predstaviti, primeri Budapešt, ki ima 720.000, Praga 400.000 in Gradec 128.000 ljudi. Notranje mesto je razdeljeno v 14 okrajev. Mesto meri v obsegu 23 km t. j. 4 in pol ure. Obdano je bilo nekdanj z visokim, močnim zidom z 12. vrati. Zidati sta ga dala cesarja Avreljan in Prob v petih letih od 271.—276. Ostanki se še dandanes kaj močno skupaj drže. Glavne ulice so večinoma dolge, široke in snažne, postranske pa tudi ozke in temne. Po lepših ulicah so kaj lepe trgovine druga poleg druge, polne zlatnine, srebernine, svile, slik, kipov, knjig in razne mamljive robe. Posebno zvečer, ko so izložbe razsvitljene z mnogimi plinovimi in električnimi lučmi, človeka pogled kar očara. V stranskih ozkih ulicah je pa tudi mnogo uboštva videti. Pri slabi luči delajo rokodelci kakor čevljarji, krojači i. t. d. kar v vežah in podzemeljskih prostorih. V okolici imajo velikaši in bogatini lepe vile, lepe vinograde in krasne vrte. Reka Tibera, ki teče skozi mesto, ima vedno žolto kalno vodo in dela slab utis. Pravijo, da je dobra za pit, pa okušati je nisem hotel. Čez Tiberu je šest mostov. Najlepši je „angeljev“ most, po katerem se gre na desno obrežje k baziliki sv. Petra. Star je že 1768 let, in menda najstarejši na svetu. Na tem mostu je 12 iz lepega belega marmorja zelo umetno izdelanih kipov. Prva sta sv. Peter in Pavel. Potem na vsaki strani pet angelov, ki držijo v rokah orodje, s katerim so križali Odršenika. Po teh angelih je dobil most svoje ime: Angelski most.

Mesto ima 150 trgov in na vsakem so kake posebnosti kakor visoki stebri, znameniti po zgodovinskih dogodkih, spomeniki, vodometi, studenci, cerkve in palače. Na trgu sv. Petra je čudovito lep vodomet, ki po letu odvaža prah in hladi vroči trg. Pridaš kamor koli, od katerekoli strani, osupne te pogled na ogromno kupolo na cerkvi sv. Petra, ki je kot čudež umetnosti in presega vse, kar je dosedaj človeška roka na svetu postavila. Visoka ja 117 m in v premeru ima 42 m. Ta kupola je v čast cerkvi in ponos Rimljanov.

Dalje prihodajtič.

Domače novice.

Naše misli. Mladinska organizacija je v živahnem gibanju, to dokazujejo tudi naše mnogoštevilne novice. Mladeniške zveze so dobile novo družico in sicer pri Veliki nedelji. Pozdravljena, nova zveza! Šoštanj je padel — vladnemu komisarju v roke. Občinski zastop se je namreč razpustil in

komisar Cofal iz Slovenjgradca bo vodil občinske posle v Šoštanju. Komisar Cofal je isti človek, ki je kot komisar v Ljutomeru ozmerjal slovenskega mladeniča — za svinjo. Ta človek gotovo tudi v Šoštanju ne bo Slovencev z rokavicami prijemal! V Šentilju so se zadnje nedeljo vsi „Nemci“ — poskrili. Ustanoviti so hoteli podružnico c. kr. kmetijske družbe, ker pa se je Slovincem ta misel dopadla, so hoteli tudi pristopiti. Nemci pa so se zbalii velike večine Slovencev, in so se poskrili, da se ustanovitev ni mogla izvršiti. Šentiljskim Slovincem so se pridružili tudi Jareninčani. Šentilj in Jarenina, naš ponos ob nevarni meji!

Iz ljutomerske župnije. Ljubeznjiva ptujka giftna krotka se nešteto krat smeši; vajeni smo, da prinaša laž ali budalost. V predzadnji svoji številki nas je pa presenetila, ker nam naznanja res novost; o tem, kar to pot piše, pač nikdo v naši župniji ničesar ne ve. Zaganja se v našega občespošтовanega, povsod priljubljenega organista gospoda učitelja Zacherla, ter kritikuje njegovo orgljanje. Natančno odgovarjati na razne napade bi bilo pač odveč, da celo za nas značajne Slovence nečastno delo. Torej tukaj le nekatere kratke opombe v dokaz, kako lažljiv, kako neumen je dopis v Štajercu. V celi župniji gre le glas, da je g. Zacherl izvrsten organist in spreten pevovodja. Dopisun ima menda sam kosmata nšesa in ne razume pravičnega, umetnega igranja; gospod Zacherl se ravna strogo po liturgičnih predpisih, hodisi pri izvajanju preludij, kakor tudi pri petju; naš dopisunček ima menda samo smisel za poskočnice, te so pa iz cerkve izključene; polke, valčki, koračnice ne spadajo pod cerkveno glasbo. Pri vsem tem se nam pa smilijo vrli, značajni narodnjaki Krapenčani, da podli dopisun tako zlorabi njih ime, a ta fiata malo pomaga; mi predobro poznamo dopisunčeka in tudi prav dobro vemo, od kod veter pihlja. Gospod Zacherl je slovenske matere sin, bil je narodnjak že od svoje mladosti, to je, že izza časa svojih dijaških let; torej o renegatstvu ne more biti govora. Da bi gospod Zacherl agitiral proti giftni krotki, je nemogoče. Vrli, značajni naši župljani si itak „Štajerca“ ne naročujejo, s „Štajerčevimi“ snopsarji pa značajen mož, kakor je to gospod Zacherl, ne obéuje. Na afero Caherl — Zacherl se niti gospod Zacherl sam, niti njegovi nekdanji součenci ne morejo spominjati, torej je to tudi laž. Gospod Zacherl pa naj bode prepričan, da ga vsi župljani častijo in čislajo kot značajnega moža, vestnega učitelja in izbornega organista in pevovodja; žajim se pač ne more kmalu kdo merit! Hvaležni smo pa „Štajercu“, da dela v tem dopisu reklamo za edino slovensko klobučarijo gospe Robekove. Ne pozabimo tudi tukaj gesla: „Svoji k svojim!“

Sv. Anton v Slov. gor. Slučajno sem prišel k rani službi božji. Pa ne mislite gospod urednik, da jaz samo slučajno k maši pridem, ne, ampak jaz hodim redno k pozni božji službi. Ker me je po maši žeja prijela, šel sem h „gajšicu“ na „placi“, da si želodec malo nasmetim, pa kako se prestrašim, ko vidim, kako je ptujka krotka skočila iz koša nemu mlademu gospodarju v žep, kakor za „aufgab“. Tudi v Smolinški vrh roma Štajerc, pa samo po zimi, ker po letu prejemanju v Gradcu ali kje drugod zida. Nekje v krémi in v eni „tabak-

trafiki“ pa sem ga videl izza table na steni kukati; bom Vam, gospod urednik, prihodnjič že imena priporočil. Zdravstvujte!

Škale pri Velenju. Med naše delavce zahaja okoli 40 iztovs stanovskega delavskega lista „Naša Moč“. V njem so ravnokar izrazili delavci željo po strokovnem pouku, ki bi se lahko vršil za zdaj v posebnem delavskem odseku bralnega društva ali pa na poučnih shodih v Pesjem.

Mrzlepolje. Kmetom v prevdarek! Kaj nam prinaša med nami tako obrajtan ptujski Štajerc? — 1. Uvodni članek nas vabi vedno in na vse načine v naročje zakletih nasprotnikov nemškutarjev na vseh straneh: v obrti, trgovini, šolah, volitvah, zastopih itd. Nas bo to rešilo? Naši tovariši na srednjem in gornjem Štajarskem niso nemškutarji, so pravi Nemci — pa jim to še malo pomaga, se jim tudi marsikje slaba godi. — Ali pa zavija hinavsko svoje oči v medeni pobožnosti k nebu in povzdiguje besedo v nekakih pridigah. S tem meša in moti prave pojme Kristusovih nauk, večasi kar namigava na odpad od vere in izstop iz katoliške cerkve. 2. Sledijo dolgi dopisi po zmerom enem kopitu: grdijo neprestano in blatijo stanovitno leto za letom služabnike sv. cerkve in delivce sv. zakramentov brez nehanja. Tako prav vspešno spodkopavajo ljubezen do cerkve same in zaupanje do sv. zakramentov in blagoslovil. Višje puščajo pri miru in se jim še ostudno hlinijo in prilizujejo. To storijo dobro premišljeno iz strankarskih ozirov na svoj prid, nikakor ne iz resnične udanosti ali spoštovanja. Kmetje, ali nas bo srečne storilo to blatenje duhovnikov, do katerih ste imeli skoz stoletja podedovano zaupanje in ko bi tudi resnično bilo? Pa kaj, ker je toliko zavijanja, podtikanja in zlobnega namigavanja in sicer v prvi vrsti na tiste gospode, ki si upajo nas očitno svariti pred zapeljivimi listi. Kteri si to upajo, najbrž niso najslabši; ki pa Štajerca še v misel ne upajo vzeti, so po njegovih priporočilih najboljši. Zmeheno, kaj ne? Lahko vidite, kam pes taco moli. V drugih stanovih je trdna vera že omajana. Pri nas kmetih se še najde. Zato jo poskušajo omajati še pri nas. To pa najlažje store, ako nam vzamejo zaupanje do tistih oseb, ki vero oznanjujejo in razlagajo. Napadajo se nadalje trgovci, orožniki, učitelji, odvetniki, uradniki — pa le tisti, ki si upajo biti katoliški kristjani ali pa zavedni Slovenci. 3. Podlistek je navadno tako podel, da se mora kristjanu gnjusiti. Največkrat se norčuje z najbolj resnimi točkami naše vere. Včasih je naravnost bogokleten. Ali naj tako berilo poučuje nas kmete — s krivimi nauki; ali naj nas blaži — s surovimi napadi; ali naj nas zabava — je pač malovredna taka zabava? 4. Za dopisi sledijo novice iz raznih krajev. Če le mogoče katoliški cerkvi neugodne, nasprotne, sovražne — namenoma izpušča take, ki bi nam pokazale kaj lepega, dobrega, plemenitega na katoliški cerkvi in njenem delovanju. Še celo judovski listi jih dostikrat sporočajo, ne morejo jih utajiti. Štajerc seveda ne najde v svojih botikah ničesar plemenitega. Če že niso cerkvi nasprotne, so pa Štajerčeve novice izbrane uprav najbolj grozne, surove, ki brave le podivjajo, razburjajo. Druge pa so pogrete, zastarane, iz prejšnjih let in drugih listov izkopane. Le blažilnega nikoli ni nič. 5. Pa sedaj pridejo za nas kmete gospodarski nauki. Pa

kako pičli so! Kramarji jih pač ne gleštajo več, sami še teh ne bi dali, ko bi jih od drugod ne prepisali. Pa kako o pravem času pridejo! Trositi travnike, v jeseni za zimo shranjevati repo, redkev, peso, hren, sočivje in zeljne glave nas uči Štajerc dne 21. jan. 1906 — ko se že težko dobi kje kaka zeljna glava — razun morebiti pri njegovih vernih pristaših.

Koroške novice.

Koroške misli. Slovensko Koroško je zadela huda neureča, ko je izgubila s smrtjo č. g. prošta Lamberta Einspielerja svojega večletnega duševnega očeta in voditelja. Stari narodnjaki umirajo — ali bodo našli vrednih naslednikov? Koroška mladina, pokaži svojo moč in svojo delavnost. S podvojeno močjo se moramo poprijeti dela. — Izobraževalno društvo na Gozdanjah na skrajni slov. nemški meji potrebuje dobrih domače pisanih bukev. Priskočimo društvu, ki varuje na meji Slovence, na pomoč! Prej ko slej se mora osnovati v Celovcu odbor, ki bo skrbel za društvene knjižnice na mejah. — Kakor smo brali v češkem listu „Muzeum“, se slov. bogoslovci v Celovcu prav pridno pripravljajo za delo med ljudstvom, kar nas je posebno razveselilo in bo tudi razveselilo naše brave, ko jim to poročamo. — Sedaj sklepajo koroške posojilnice letne račune. Pri tej priliki se naj spomnijo tudi raznih dobrodelnih društev na Koroškem! Pred vsem pa naj na gospodarskem polju v kmetijski organizaciji kaj storijo! — Prav razveselila nas je novica iz Globasnice, da se je zbudilo tamošnje izobraževalno društvo, ki je spalo že nekaj let. Mnogo sreče — krepko naprej!

Duhovniške vesti. G. Iv. Dragasnik, provizor v Apačah, je premeščen kot provizor v Tinje. Tamošnji kapelan, g. Ivan Dolinar, je premeščen za kapelana v Šmarjeto v Spodnjem Rožnu. Župnija v Apačah se bo oskrbovala iz Šmarjete. — Za župnijo Kellerberg je predložen tamošnji provizor g. Josip Ebert. — Za dekanijskega svetovalca v breškem okraju je izvoljen in potrjen g. Janez Pirker, kanonik v Brežah.

Zavarovanje proti požaru. Na Koroškem sklenile so zavarovalnice železen obroč, da vzdignejo zavarovalnino za 50%. Korošci vprašajo, kam pa zdaj? Odgovarjamo tako: Leta 1899 ustanovila se je v Ljubljani za vse Slovence lastna domača „Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in proti poškodbam cerkvenih zvonov.“ Danes šteje ta domača zavarovalnica že 25.000 družstvenikov in je razširjena po vseh slovenskih pokrajinah. Zavarovalnica dela mirno in brez hrupa in pridobila si je z natančnim, poštenim in dobrohotnim poslovanjem med Slovenci zaupanje in veljavo, ter izplačala v kratkem času svojega obstanka že do 200.000 K odškodnine. Naša domača zavarovalnica stoji pa tudi na trdni podlagi, kajti podpira jo poleg vzajemnosti vseh družstvenikov vplačani ustanovni zaklad s premijsko prihrano in z rezervnim zakladom; in njej na strani stoji svetovnoznana prva češka pozavarovalnica. To je edina domača slovenska zavarovalnica, katera se priporoča vsem pravim slovenskim rodoljubom, osobito visokočastiti duhovščini glede zavarovanja zvonov. Ta edina domača slovenska zavarovalnica je pa tudi najcenejša in ima

že svoje poverjenike po Koroškem. Toraj bratje Korošci: Svoji k svojim!

V Celovcu je priredila dne 21. t. m. narodna čitalnica predpustno veselico, pri kateri je svirala vojaška godba slovenskega polka št. 17.

Celovec. Tako slabo, kakor se sedaj godi nam slovenskim Korošcem glede pomanjkanja duhovnikov, se nam že dolgo ni godilo. Pri škofijstvu v Celovcu so v veliki zadregi. Prav dobre župnije se morajo razpisati celo dvakrat in še tedaj se najde malokdo, da bi prosil za župnijo. Zgubili smo v kratkem času veliko gospodov; nekteri so umrli, drugi so šli v pokoj in sliši se, da bi nekteri stari gospodi spregli rajši danes kot jutri. Krvavo nam je treba v probujo ljudstva bralnih društev, potrebne in koristne bi bile razne cerkvene bratovščine in družbe, kako jih ustanoviti in voditi, ker nam duhovnikov, jedinih narodnih delavcev in voditeljev primanjkuje. In bodočnost nam ne obeta veliko. Letos na primer pridejo le trije slovenski gospodje v dušno pastirstvo. To je žalostno!

Borovlje. Na Koroškem je v slovenskih krajih že preveč slovenskih uradnikov pri davkarji, zato so prestavili g. kontrolorja Žvana v Zgornjo Belo (Ober Vellach), v popolnoma nemški kraj.

Borovlje. „Arbeiterwille“ nesramno napada č. g. Arnusa, provizorja v Podljubljem. Vi, gospod dopisnik, kdo pa je bolj nesramen, ali Slovenci ali socialni demokratje v Borovljah pod nemško komando? Rožce socialdemokratske gnile borovške omike so precej smrdljive. Ali ste zastopili?

Beljak. V Egipt so si šli zdravja iskat č. g. Jurij Trunk, župnik pri Sv. Križu na Peravi. V zadnjem času so nevarno oboleli na pljučih, v Egiptu upajo najti milejšega na obneba in boljšega zdravja. Bog nam obneba delavnega moža. Naj se ozdravljeni ohrani nazaj. Nadomestujejo jih g. Martin Bauman, dosedaj tukajšni mestni kaplan.

Bistrica v Rožu. V nemških „cajtinjah“ beremo, da so gg. dr. Ehrlich, Rozman in sodrugi napravili v Bistrici „klerikalno“ delavsko društvo za Psiujo ves, Sveče in Bistrico. „Kotrič“ pa je bil v novo pevsko društvo v Sent Janžu „Zarja“ imenovano. Prostora je dal neki gostilničar v Bistrici. To društvo je bilo gotovo potrebno, drugače bi ga nemške „cajtinje“ ne napadale. „Cajtinje“ se jezijo tudi nad pošto v Bistrici, ker ima dvojezične tiskovine in pa še dvojezični napis! To je pa že čisto nepostavno, v slovenskem Rožu pa dvojezične kvarte itd.? Kaj ne? Nemške cajtinje kličejo na koncu: „Deutscher Michl wach auf“, kar bi mi po domače rekli „nemški Mchl vstani.“ Mi pa pravimo, „kje pa je nemški Mchl v Rožu?“

Djekše. (Izjava). Vsi koroški liberalno-nemško-nacionalni listi so radi znane zadeve: „Jaz sem gospod na Djekšah in v Kneži“ priobčili neresnična poročila. Tem so se pridružili štajerski in socialni (rudeči) listi. Nazadnje je pricapljal kot zvesti oproda nemških nacelnov seveda tudi „Štajero“. Poslal sem izjavo v „K. Landbote“ in povedal, kako stvari v resnici stoje. Poslal sem popravek tudi „Štajercu“; a ta je zopet po svoji lepi (?) navadi, „da ljudstvo reši“, sramotil mojo osebo s svojimi neslanimi opazkami. Z listi takega kalibra, kakor so zgoraj omenjeni koroški in izvan-

koroški časniki, kakor je občno znani „pravični“ „Štajerc“, se pa ne bavim več. Zato izjavljam tem potom še enkrat: „Trditve nasprotnih časnikov, da sem izgovoril besede „jaz sem gospod na Djekšah in v Kneži, da sem bil pijan, da sem vrgel ob tla vrček, da sem z revolverjem pretil, da so ljudje bežali, so neresnične, torej zlagane“. Državno pravdnštvo je preiskovalo, dal sem preiskovati sam in vse priče so soglasno izpovedale, da se nisem v tem ničemur pregrešil, kar se mi podtikava. Iz osebnega sovraštva do mene, ker sem zaveden Slovan in katoliški duhoven, je tukajšnji gospod občinski tajnik, „Štajerčev“ sosed in pristaš, pripovedoval ove neslanosti dvema gospodoma v gostilni v Velikovu z namenom, da bi jih objavila, ker sam temu itak ni zmožen. Navzoča sta bila znani brivec v Velikovu in meni dobro poznan eden c. kr. uradnik, ki si je ob pripovedovanju tajnikovem beležke delal, katere je potem ali sam za poročilo porabil, ali drugemu dal, da bi jih porabiti mogel. Od takih junakov, ki vse radi potlej navrh zatajijo, mi ni bilo drugzega pričakovati, nego zavijanja. Uredništva liberalnih časnikov obžalujem, da imajo take sotrudnike, ki zaslužijo le ime, kakor se ga med poštenimi ljudmi ne sme rabiti. Da mi „Štajerc“ očita, da sem Čeh, to je le čast zame. Kot Čeha sem se vsakokrat s ponosom in brez strahu spoznal, in ravno zategadelj tudi med Nemci spoštovan bil in sem. Da brez strahu ljudstvo poučujem, da je zaveden in ponosno na to, da je slovensko, to je moja dolžnost; vem pa, da „Štajercu“ in njegovim ljubim prijateljem kaj takega ne diši. Če „Štajerc“ v svoji 1. številki leta 1906 svojim bralcem tako slavno in bahato obljubuje, da hoče slovensko ljudstvo rešiti, naj reši najpoprej svoje lastne bralce in jih pouči, „da morajo dati cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu kar je božjega“, ne pa da bi jih opomnil na to še le eden „tistih „Štajercu“ najljubših“, da so se pregrešili in da morajo svoje „fajn stuhtane“ imenitne lastnosti s kaznijo pokriti. Če hoče „Štajerc“ rešiti ljudstvo, naj molči o rečeh, katere posebno njegove pristaše brigajo, kakor pripovedovanje od ukradenih drv, da s svojo skrbjo „ljudstvo rešiti“ človeka v kazen ne spravi, kateremu sem jaz že večkrat in tudi zavoljo teh ukradenih drv odpustil. Če hoče „Štajerc“ ljudstvo rešiti, naj se reši najpoprej sam in gleda, da ne bo treba ga okoli ponujati od tistih, ki ga zastonj „od Nemcev“ dobijo, seveda, da po „Štajerčevih“ naukih le za Boga in rešitev „teptanega slovenskega ljudstva“ delajo. Naj skrbi zato, da tisti, ki ga zastonj dobijo, se ne sramujejo priznati, da ga berejo. To je odgovor na „Štajerčeve“ neslanosti o moji osebi. — Dragotin Hraba, župnik na Djekšah in oskrbnik v Kneži.

Gozdanje. Krščansko socialno izobraževalno društvo za Gozdanje in okolico je preteklo leto dovolj delovalo. Priredilo je tri shode in tri igre; udeležilo se je zborovanja kršč. socialne zveze v Mariboru. Pred kratkim je ustanovilo knjižnico, ki obeta prav živahno delovati. Knjige so nam darovali naš nepozabni župnik č. g. Janez Majerhofer, in tako se je mogla knjižnica pričeti. Zato izražamo željo in prosimo naša bratska društva, ki jih imajo preveč, da nam jih poklonijo. Kdor želi imeti stroške za pošiljatev vrnjene, mu blagevolje poštino povrnemo. Prosimo, naj se naslovi:

Knjižnica, kršč. socialno izobraževalno društvo za Gozdanje in okolico, pošta Vrba. — Odbor. — Naša „Marijina družba“ prav vrlo napreduje. Vsak mesec ima shod in skupno sv. obhajilo, katerega se vselej vse udeležijo. Na god Brezmadežnega spočetja v letu 1904 se je pričela, sedaj šteje že blizu 40 članic. Bolj jih črtijo naši liberalci, več poguma imajo. Neki posestnik še ne pusti, da bi smela dekla družbino svetinjo v hiši imeti. Pač dobro vedo, s čem bodo polagoma uničeni. Bog dal in Marija, da bi se začele take družbe ustanavljati po vsem Koroškem.

Djekše. (Ogenj). Jako smo se ustrašili dne 6. svečana po noči. Zvon nam je namreč ob 1. uri po noči naznanjal, da na Djekšah gori. Gorelo je pri p. d. Pečniku. Pogorel je hlev, in ker je bil lesen, zgorel je do tal. Zgorelo je še vse neizmlačeno žito, veliko gospodarskega orodja, 70 ovac in en konj. Drugi konj je ves osmojen. Da vse, hiša in še drugi hlev ni zgorel, zahvaliti se je brezvetriju in trudu ljudi, ki so pribiteli in pomagali, kolikor so le mogli. Škoda je precejšnja, kakor se sliši okoli 6000 K.

Spodnji Dravograd. Umrli je dne 9. t. m. po dolgi mučni bolezni gospa Ljudvika Kresnik, žena gostilničarja v „Narodnem domu“. Pogreba, kateri je bil v nedeljo popoldne, se je udeležilo mnogo ljudi. — Šmaričnikovo hišo je kupila pivovarna Reininghaus. — Na tukajšnji orožniški postaji se je zopet odstranil dvojezični napis ter se nadomestil kakor poprej s samo nemskim. S tem so toraj odpravili tisto veliko nevarnost za koroške Nemce, katero so poprej v listih naznanjali.

Suha pri Žvabeku. Ogenj je uničil dne 8. t. m. ob 9 uri zvečer gospodarsko poslopje po dom. Reša v Podvesi. Vse je zgorelo, le živino so rešili. Udarec je tem hušji, ker mu je isto poslopje pogorelo tudi pred tremi leti. Zavarovan je bil pri „Slaviji“ za 3400 kron. Vzrok: nepredvidnost.

Št. Štefan pri Spodnjih Trušnjah. Lep izrek, ki ga imajo požarne brambe: „Bogu v čast, bližnjemu v pomoč“ se pogosto ne izvršuje natanko, kar se je posebno v nedeljo 11. februarja v St. Štefanu pokazalo. Izmed 38 požarnih brambovcev, kateri so bili zbrani tik cerkve v gostilni, so prišli le trije k blagoslovu, akoravno so imeli vsi časa dovolj. In tudi zvečer, ko so bili ravno pred Mežnarjevo gostilno zbrani, da bi šli k Leitkebu, se ni nobeden odkril, ko je Ave Marija zvonilo. Na spomin trobentača, da bi molili, je dobil od načelnikovega namestnika odgovor, da ni vsem dovolj. Kaj bo z mladine, katere je ravno ta dan k novemu društvu 18 pristopilo? Vzlic temu, da v celem okrožju ni nobenega Nemca, je povelje nemško.

Šmihel nad Piiberkom. Dne 11. febr. ob priliki prireditve veselice „Slov. pevskega društva“ Gorotan so pokazali naši vrli Šmihelčani, da se tudi v družabnem življenju zavedajo svojega slovenskega rodu. Lepa množica kakih 500 Slovencev in pogumnih slovenskih deklet ter žena se je v prisrčnem domačem razveseljevanju najboljše zabavalo. Veselico je otvoril gospod Krajger — Žlokar s slavnostnim govorom, v katerem je nas navzoče navduševal k vnetemu delu za slovensko ljudstvo. Delo nas reši. Potem je sledilo poročilo gosp.

tajnika Stanglna o društvenem delovanju „Gorotana“ in volitev novega odbora. Bil je voljen na novo prejšnji odbor. Na to se je predstavljala igra „Nemški ne znajo“. Igrali so prav dobro v veliko zabavo poslušalcev. Posebno se je odlikovala gđ. Uranšekova, jako dobri so bili gospodje Stangl, Krajger, David in Rožman, zadnji je vzbujal obilo smeha. Kot sklep sporeda je bila tombola. Odbor je preskrbel veliko dobitkov. Da je pevski zbor vse te točke s krasnimi zbori in lepim petjem najlepše zvezal, smo vsi priznavali in živabno odobrvali. Ob 12. uri so se zadnji udeležniki razšli. Vsakdo je šel vesel domov in si bode ohranil ta dan v najboljšem spominu. Pevskemu društvu „Gorotan“ prisrčno častitamo k izborni uspeli veselici in prosimo, da kmalo kaj jednakega priredi! N—k.

Dve siroti.

Julika pomni trideseto zimo. Udobnosti ne kaže ne v licih, ne v obleki. V licih ne, saj še ni bila nikdar prav zdrava; v obleki ne, saj je revna. V Marijino družbo je vpisana že dolgo. Radi ste se imeli mati in hči Julika. Mati pa njena Julika! Gorelo je dvoje src v eni luči kakor žareči kres na hribčku. In hrib te sreče je bil visok. In izpod vnožja tega hriba gledali so ljudje v soseski ta kres srečne ljubezni.

Tako je bilo pred pet meseci, ko je še živela mati. Po večernicah je Julika sedla včasih na podstenje, včasih na klop pod brajdo. Brala je, zatem je pletla bratu nogavice in razne potrebne reči iz najfinejše pavole in zraven mislila mnogokaj. Prišla so tovaršice in se je pelo. Ko je še bila v samosvojem stanu Julikina najljubša prijateljica Micika K., znana kot izborna pevka v župniji, zdaj tudi že v preranem grobu, to se vam je pelo. Pele so Marijine pesmi za cerkev in so pele znane narodne pesmi, pele so pa tudi dvoglasno nekaj umetnih pesmi. Prišla je včasih zraven hišna mati in je pridjala svoj častitljivi ženski bas ali „na debelo“.

Julikin brat je v dijaških letih učil svoje mlade sovaščanke raznotere lepe pesmi. „Ali znaš „Razlegaj se čez hrib in log“?“ je djal v nekih počitnicah dijak svoji sestri. „Kaj bom znala, saj me še nisi naučil nobene pesmi. Koliko je dijakov v naši župniji, in vsaka sestra si upa na dan in nekaj ve; le ti me še nisi ničesar naučil.“ Brata dijaka je bilo sram, ojunal se je, in odslej je bilo vse v redu. Pelo se je, dokler se ni zvečerilo: Slovenec sem, Hej Slovenci, V gorensko oziram se skalnato stran, Razlegaj se čez hrib in log, Domovina mili kraj, Tam za goro zvezda sveti, Šo ptičice zbrane. So pač bila prleška, za petje ustvarjena grla. Niso zaostajale v petju za marsikterim srednješolcem.

Vsak petek ste z materjo že nestrpnost čakali „Slov. gospodarja“. Ktera bo naprej čitala? Škoda, da „Naš Dom“ moreve brati le vsake štirinajst dni! Tudi „Bogoljuba“ in „Glasnika najsv. Srca Jezusovega“ ste imeli naročenega. „Kaj bi človek tega ne imel? Saj pa tudi toliko ne stane!“ obregnila se je čestokrat mati nad vedno brbrajočo, vsako čtivo obsojajočo sosedno sitnico Nežo. Mati je šla vsakokrat v omaro po očale. Da bo prišla do tako imenitnih očali kakor jih ima v zadnjih časih, kdo bi to mislil? Odkod so le? No svoje dni ni bilo tako. Imela je ubogo paro, pa rekla je vendar, da gre po „očale“. Ene

stekle je manjhalo. Sosedova M. se je hotela nekoč prepričati, je-li na levem očesu steklo ali ni, in porinila je prst skozi. Seveda nerodna kakor je že, je pehnila našo čitavko v oko. Žena se je držala skrajja jezno, pa jo je le premagal smeh. Eno uho je obvezovala debela nit, drugo je pa trdo oklepala zarjavela in zvinkana žica. Smeha je bilo vselej dovolj. A v zadnjem času je imela čisto nove. Za daljo jih ni potrebovala. Če so se kregale žanjice, da še ni južine, dvignila je ona glavo in povedala, koliko kaže ura v zvoniku, če je bilo tudi četrte ure daleč. Potrebovala jih je pa za čitanje. „Čuj, kaj se je zgodilo pri sv. Tomažu, pa v Polenščaku, pa pri Kapeli? Pa od Sv. Jurja se vedno nekaj čita.“ Juliko so pa zanimali članki o dekliški zvezi in o Marijinih družbah. Ktera članica je govorila na shodu? Koliko jih je bilo? Ktera je deklamovala? Kje bo prihodnjič kaj? To jo je veselilo. Da se ni mogla udeležiti avgusta 1904. dekliškega shoda pri Sv. Trojici v Slov. goricah, jo še danes boli. Če je čitala vrstice o umrli družbenki Marijini, se ji je vsakokrat pooblačila duša, a skoncna omrežil jo je vselej neki bolestomirni pokoj in zadovoljstvo, in djala je: „Ze tako biti mora.“

Pred petnajet leti so zdravniki Juliki pravili, da se je loteva jetika. To je zvalilo goreč kamen na njeno dušo. Ob nedeljah je vsa cerkev pela, ona pa ni mogla. To je bilo jokanja . . . Okrevala je. Iz Nemčije ji je naročeval nekdo zdravilo, in ona pravi, da ji je tisto pomagalo.

Potekali so meseci in leta. Neke zime je prala. Prezebavala je ves božji dan na snegu. Voda ji je sproti zmrzovala na prališču. Premrazila se je. Oprtala si je škaf in šla domu. Vso premočeno in premraženo je jelo trgati po nogah. Hodila je po palici. Za Boga, kaj bo?

Odpeljali so jo v bolnišnico. Kako je ob takratnem slovesu jokala vsa hiša, se ne da popisati. Kako je zaplulo v Julki in v materi, ko je tlesnil bič po konju! . . . Ni bila zapuščena. Prihajali so domači, znanci, pa žal, da so tudi odhajali. Po odhodu materinem so jo morale sobolnice dejati na okno, da je še zaklicala za materjo, tej in sebi še v večje gorje. S sobolnicami si je bila dobra, kar se vidi iz tega, da se že drugi dan niso več vikale. Tožila je, da je dobila posteljo ob mrzli steni, kar je škodovalo njenim nogam. Izvečine je ves čas prejokala. Na mizici zraven postelje je ležalo nekaj števil „Slov. gospodarja“, „Naš Dom-a“, „Bogoljuba“, „Glasnika“, rožni venec, dva molitvenika, nekaj čisto in nekaj polpraznih stekleničic iz lekarne, pa malo svežih pomaranč. Trd in surov nemškutarSKI zdravnik jo je ošteval, da čita, in bacnil nekterekrate liste raz mizo. „To škoduje!“ Padale so razgadjenemu možku besede, ki jih je pa Julika na pol razumela, kakor iskre na nakovalu od vročega železa, ko po njem udarja kovač. Ko je odpihal, djale so vse nevoljne: „Kako to, če človeka noga boli, da bi škodovalo čitanje?“ Julika se pa raditega ni ozlovoljila. O se bo še čitalo! Bo treba pač skrivati!

Juliko so ponesle vsako dopoldne v posebno sobo, kjer jo je zdravnik elektriziral. Pravi, da strahu, ki ga je imela, ko je morala na to čakati, in tistih bolečin pri elektriziranju ne privoščiti nobeni živali. Tje in nazaj jo je zeblo; zeblo jo je vedno v noge. Julikini prošnji, da bi brat postal bogo-

slovec, je ustreglo milo nebo. Že dve leti je uživala to srečo. Dopisovala sta si i zdaj. Prišla je nova številka „Gospodarja.“ Ime bratovo med novoposvečenci! Ta sreča v nesreči je bila Juliki nož v srec. „Jaz tukaj v bolnišnici, doma bo pa primicija! To bo moja smrt . . . Svojo srčno kri bi darovala za brata novomašnika, sem neenkrat rekla, zdaj ga pa še videla ne bom. Spočela se mi je svoje dni večkrat misel, da bi šla vsak dan na kolenih od doma v cerkev poprosit lurško Devico, da vidim kdaj brata pred oltarjem, zdaj pa še za las ne upogam svojih kolen. Pritrgavala sem si, na veselice nisem hodila; saj sem upala, da dočakam najsičajniše veselico, a zdaj . . .“ Utrnila se ji je debela solza, za to privrela je druga, tretja. Narastel je potok in hitel po izsušenem pepelnatem lieu, podobnem temnopobledeli roži na vrtu. „Je že tako na svetu!“ so djale sobolnice. „Kakor bo božja volja, tako se bo zgodilo. In če bo na dan primicije že tudi gomila zagrjnena nad tvojimi telesnimi ostanki, to vsaj veš, da si prva, ki se te bo brat spominjal pred oltarjem. Pa saj še bo! Me že opravljamo devetdnevnicu za te.“ „Prav imate! Saj sem že ne samo enkrat rekla: česar se človek na svetu najbolj veseli, se mu ne izpolni rado. Pa pritegnem vam in pravim: zgodi se volja božja!“ Ponovila je znova zaobljubo, da gre k Majki bistrički, če ozdravi. Nato je potegnila odejo čez mrzle noge, in poglel se je v duši vihar.

Pa čujte! Na Telovo Julike že ni bilo v bolnišnici. Odleglo ji je. Že teden dni ste se nogi dali pregeniti. „Hvala Bogu, hvala tisočkratna!“ Segla je globoko v srce po zahvalo, s katero je obsipala svojega Boga in svojo nebeško mater. „Voz mora priti! Domu!“

Zaigralo je srce vsem v domači hiši, vsem v domači vasi, ko se je vrnila. Nogi še sicer niste bili dobri. Ko se je vračal v slovesnem sprevodu brat primicijant iz kolo-dvora domu, so sestro morali peljati, in ko je pred domačo hišo vse na kolenih prejemalo novomašniški blagoslov, je sestra morala stati. Na dan primicije je bila srečna, srečnejša ne bo nikdar na svetu. Okušala je veselje, priprsto, a raznovrstnejše, ko so barve, v katerih se stira solnce. Uživala je srečo — mirno, a globoko kakor je morje, visoko kakor so bregovi. Uživala je vkljub svoji boleznimi mir, mendar še blažnejši, ko ga je uživala, ko je stala prvokrat pred Majko božjo v hrvaški Bistrici.

Za leto dni ji je umrla najboljša prijateljica. Umrla je mlada mati ter zapustila ljubeznivo deklico. Julika je to dete pri krstu držala, zato ga je radi volje prevzela v odgojo. Rada jo ima, če ne prerada. Pa saj mora imeti tega otroka vsakdo rad. Prvič že zato, ker je sirota. Potem pa še to! Tri leta je stara in nekaj mesecev čez, pa ti že lepo zmoli „Očenca, Cescenamalijsa, angelovo pozdavljenje“ in zna lepo „sedem sv. zaklamentev, deset božjih zapovedi, šest lesnic.“ Slišite, matere? . . . Šumevcev še seve ne pozna, mesto r izgovarja l, mesto k pa t. K drngi molitvi prideva še en očenaš za svojo mamiko, v zadnjem času pa še za botrino. Obe v nebesih „pojeta in plosita za me.“ Ni mogoče, da bi ne okitili angelčki z blagoslovom očenašev tega angelčka. Pri sklepčnem amen povzdigne glas zdatno, ga zategne in zraven zavzdihne, češ, da sem le že pri koncu, in te mora pesiliti pritajen smeh.

Vedno góde in se krega stvarica, da se móži dejali njeno mamiko in babico, to je botrino mater, v jamo. Vsakega vika, le botre ne. Cloveka, ki ga prvokrat vidi, ali komur ne zaupa, najprej vpraša: „Me ne bote bili?“ Treba je reči „ne, ker si mala“ in dobra sta si. Vasovat hodi na levo in desno. Na desni imajo Maliko, podprdo njene vrste; če pa pride s strahom od leve strani, pa pravi, da je bila „pri vasovih“. Seveda! H katerim se hodi v vas, tistim se pač reče „vasovi“.

(Konec prihodnjič.)

Listnica uredništva.

Mödling ob Dunaju: Prepozno. Ob priliki porabimo! — Sv. Urban na Ptuju: Omenite to ravno tamkaj! Sovražniki bi se nam smejali, če se napadamo. Mi moramo med seboj tudi disciplino držati! — Podsreda: Prepozno, se bo porabilo, kar se da. — Kokij: Ali je to pisano samo za urednika, ali že tudi za javnost?

Skrb vsake gospodinje je posevoma družinski blaginji

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svojega prouzvajanja okusna, zdravju v praspeli in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvrne zavoj z varstveno znamko župnik Kneipp.

Kdor še nima

Koledarja za kmetovalca

naj si ga vsled male zaloge nemudoma naroči. To za vsacega gospodarja jako praktično knjižico je spisal strokovno dipl. agr. Legvart in je vezana v močno platno. Kjer se je dovolj veliko število razprodalo, mi ga je mogoče od sedaj po zniženi ceni oddajati in sicer velja s pošto 1.40 kron, toda le ako se mi znesek naprej v pošt. znamkah doloži. Naroči se pri J. Bonaču v Ljubljani. 28 2-1

Svoji k svojim!

Slovinci, podpirajte samo obrti

in gostilne somišljenikov, narod-

njakov! — Ogibajte se trgovin

nemškutarjev in naprejbedakov!

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je Kapilor št. II. Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskin) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: N. V r a n i š, diplomirani lekarnik, Zagreb, Jezuitske ulice št. 1. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem. 29 5-1

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je Kapilor št. I. Cena (franko na vsako pošto) je 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončiča 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: N. V r a n i š, diplomirani lekarnar, Zagreb, Jezuitske ulice št. 1. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem. 29 5-1

Pozor! Čitaj! Bolnemu zdravjel

Pozor! Čitaj! Slabemu — moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in drevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodec, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse drugo bolezn, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in nadron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 101, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštним povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničo (1 ducat) 5 K, 24 stekleničo (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničo (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničo (4 ducati) 16 K.** — Manj kot 12 stekleničo se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi v vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — **Cena** je sledeča (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.**

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 17 15-26

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Čitaj! — Naroči! — Ne bo ti žal!

Nikdar več v življenju!

Cene v goldinarjih.

- 1 rjuha (prt) brez šiva, velik 80
- 1 odeja iz Himalaja volne 1.10.
- 1 odeja, šivana, z volno napolnjena, velika 2.40.
- 1 atlas satin odeja, velika, dobro z volno napolnjena 3.50.
- 1 posteljna predproga, komplet velika 40.
- 1 slamnica (Strohsack) iz dobrega cviliha —80, 1.10.
- Angin za napolnjevanje perja 80 cm šir. 1 m 82.
- Angin za napolnjevanje perja 120 cm širok 1 m 36, 45.
- Atlas - Damast gradl, rižast ali rožnat, 90 cm širok 1 m 80.
- Atlas - Damast gradl, rižast ali rožnat, 120 cm širok, 1 m 50.
- Pukano perje brez prahu 1 kg 1.80 in 1.60.
- Obrisalke za gospodinjstvo pripravo, pol ducata 1.10.
- Obrisalke za posodo, pol ducata 65.
- 1 namizni prt iz belega damasta, 1.10.
- 1 namizni prt, barvan, velik, 45, 65, 80.
- Šervijeti, beli, platneni, pol duc. 90, 1.—.
- Zepni robci, beli ali barvani, 1 ducat 80, 96.
- Močno platno, belo, 20 m, 3.60.
- Vojaško platno, belo, 20 m, 4.20.
- Domestik platno, 20 m, 5.—.
- Pisani oksfort, močen, 1 m 25.
- Rujavo platno, močno, 1 m 20.
- Modni barhent, debel, 1 m 22.
- Močni šifon, 1 m 18.
- Šifon, jako dobro in fino blago, 1 m 26.
- Obrisalke, platnene, 1 m 20, 22, 26.
- 1 obrisalke (frotier), bela, z lepimi reki 25.
- Ženske nogavice, tople, 1 par 20.
- 1 ženska jegrova srajca, topla 65, 80, 90.
- 1 ženska srajca iz dobrega platna 45, 60.
- 1 ženske jegrove hlače, tople 68, 80.
- Moške nogavice, tople, 1 par 20, 25.
- 1 jegrova moška srajca, topla, z ovratnikom ali brez 70, 80, 90.
- Srajca iz vojaškega platna 75.
- Oksford srajca, močna 77, 85, 95.
- Mollinos srajca, močna, 74.
- 1 jegrove moške hlače 80.
- Moške spodnje hlače iz rujavega platna 50.
- Moške spodnje hlače iz cvilha 50.
- Moške spodnje hlače iz plavega barhenta, tople 50.
- 1 moške hlače iz zimskega cajga, velike, 1.60, 1.80.
- 1 predpasnik iz lincerskega druka, za nošo na obeh straneh 48.
- 1 predpasnik iz črnega olota, jako lep 80.
- Predpasniki za otroke (Schliefschürzen) močni, iz pisanega perkala, se dá prati 1 2 3 4 5 6 let.
- 80 85 88 42 46 50 kr.
- 1 matraca, enodelna, z afrikansko travo napolnjena 6.—.
- 1 matraca, tridelna, z afrikansko travo napolnjena 7.—.
- 1 matraca, žimnata, (Rosshaarmatratze), tridelna, 20.— in 25.—.
- 1 konjska koca, velika, 90, 1.40, 2.50, 3.—, 4.— in 5.—.
- Delavske obleke iz plavega platna ali cviliha (Schlosseranzüge) 2.80.
- 1 modna kravata, svilnata, dolga 30, 35, 50
- 1 šifon srajca, fina 1.—, 1.80.
- 1 naprsje, belo ali pisano 80, 85.
- 1 šifon spodnje krilo 1.70, 2.10.
- 1 klot spodnje krilo 1.80, 2.50.
- Dežnik za gospode ali gospe 1.40, 1.80.
- 1 svilnati robec 85, 1.10, 1.30, 2.—.
- 1 šal, volnati 50, 70, 90, 1.20.
- 1 šal, svilnati, fini 1.80, 1.60, 8.— 2.50.
- 4.50 m volne za žensko obleko, v vsaki modni barvi, stane 1.80, 2.25, 3.70.
- 3.10 m sukna za moško obleko, trpežno blago 3.40, 4.50, 5.60.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in poštine prosto.

Za naročila zadostuje tudi dopisnica.

Manufakturna trgovina

(2) pri **„pri Amerikancu“**
Alojzij Gnušek
Maribor, Glavni trg.

Kmetje, širite svoj stanovski list:
Slovenski Gospodar.

Izhaja vsak četrtek in stane na leto s prilogo
 „Naš Dom“ vred za celo leto samo 4 krone,
 za pol leta 2 krone, za četrt leta 1 krono.

== Izdaja se sedaj v 8500 iztisih. ==

Rodoljubi! Slovenci!
 Spominjajte se ob vsaki priložnosti naše
družbe sv. Cirila in Metoda.

**Kupujte
 NARODNI KOLEK!**

Prva narodna tovarna kmetijskih in poljedelskih strojev

Jožef Pfeifer-ja

v Hočah pri Mariboru na Štajerskem.

Najnovejša

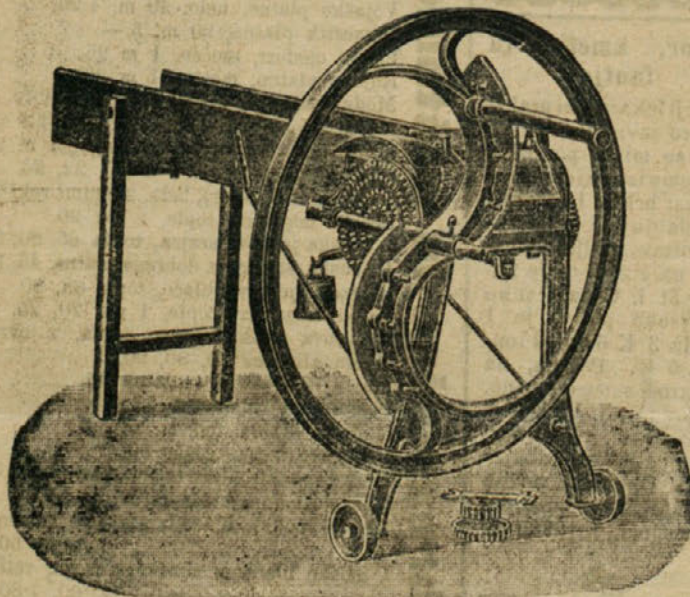
rezalnica za klajo.

K. M. G.

Širokost 315 mm (12 palcev), reže v osmih dolgotih od 6—60 mm.

Vsaka teh najnovejših rezalnic ima nogovnico, s katero se pomaga z nogo goniti. Porivanje krme izvršujeta dva železna zobnata valarja, od katerih zgornji se vzdigne, če se naloži preveč krme in se na ta način potrup stroja obvaruje. Prestavljanje rezne dolgoti se zgodi, ako se na nogovnici samo en del preporine. Na stolu spodaj sta dva mala kolesca za prevažanje stroja. Ta rezalnica je zaradi njene trpežnosti za gepelj pripravna. Ključ in posodica za olje se priloži.

== **Cena 116 kron.** ==
 Jamči se eno leto.

**Pumpa ali sesalka
 za gnojšnico**

Ta sesalka je najpripravnejša za gnojšnico. Visoka je 3 metre, dá se pa tudi za eden ali dva metra zdaljšati, in je zavoljo njene priprostosti in nizke cene pri kmetijah najbolj vpeljana

Cena 36 kron.

Cevi za zdaljšanje sesalke eden meter 6 kron.

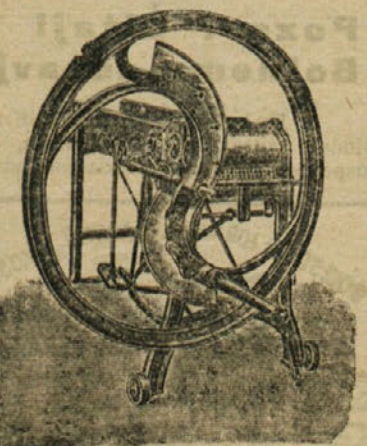
Izdelujejo se tudi

rezalnice

S. R. H.

315 mm (12 palcev) široke, režejo krmo tudi v osmih dolgotih od 6 do—100 mm ali $\frac{1}{4}$ do 4 palcev, ravno s tistimi prednostmi in iste trpežnosti, in so še bolj pripravne za gepelj.

Jamči se eno leto.

Cena 136 kron.

**Brana za travnike
 za iztrganje hmela**

Ta slika predstavlja brano, ki je namenjena za iztrganje hmela na travnikih. Ima na eni strani krajše, na drugi strani daljše ostre zobe.

Širokost za enega konja 1250 mm **58 kron.** — Širokost za dva konja 1750 mm **84 kron.**